

2013 november Interjú

Nagy József: „Döntenek egy nagyot, aztán meg lesnek, hogy jó, mindenki a szívóágon van” – interjú Dávid Ferencsel, a Vállalkozók Országos Szövetségének főtitkárával

– *Einstand?*

– Az bizony.

– *„Hát csak jöttek a Pásztorok, egyre közelebb jöttek, és nézték nagyon a golyókat. Mondom a Kolnaynak: – Te, ezeknek tetszik a mi golyónk – és még a Weisz volt a legokosabb, mert ő mindjárt mondta: – Gyönnék, gyönnék, ebből a gyövésből nagy einstand lesz.”*

– Jó, nem?

– *Az bizony. Pláne, hogy ön a minap egy cikkében a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége, a VOSZ főtitkáráként kölcsönözte Nemeček Ernőtől az idézetet, méghozzá a fideszes „Pásztorokra” utalva.*

– A Pál utcai fiúk története nagyon passzol a mai kormányzó erők sztorijához. Einstand volt akkor is, az van ma is. Ez a szó elég sok mindent kifejez, benne van az erőszak, a szerzés, a kalózmagatartás.

– *Ön a „takarékszövetkezetek lenyúlásán” akadt ki.*

– Igen. Útba esett jövet, menet. De ez csak csöpp a tengerben.

– *Nagy csöpp. Az ön VOSZ-os főnöke, Demján Sándor – aki nem melleleg az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke is – úgy véli: Orbánék lényegében államosították a takarékszövetkezetek központi bankját, és a szövetkezetek kárára kikényszerítették, hogy a Magyar Posta többségi tulajdonosként benyomulhasson a szövetkezeti szektorba.*

– Pontos helyzetértékelés.

– *Meglepődtek?*

– Meg.

– *Pedig nem ez az első csillogó üveggolyó, amelyért lehajol a kétharmad. Emlékezetes a magán-nyugdíj-pénztári megtakarítások einstandja is. Akár az ellen is tiltakozhatott volna a VOSZ.*

– A magánnyugdíjpénztárakkal a szakszervezeteknek és a civileknek volt feladatuk. Ráadásul abban az esetben a kormány legalább csitíthatta azzal a kárvallottakat, hogy elveszem ugyan a pénzeteket, de garantálom, hogy lesz állami nyugdíjak. A mi esetünkben nincs szó ilyesmiről. Ami a takarékszövetkezetekkel történt, túlmutat önmagán. Ha szentesül ez a lenyúlás, ha nem bukik meg az Alkotmánybíróságon, európai fórumokon, az alapvető jogok biztosánál vagy akár a szövetségi tagok által kezdeményezett polgári peres eljárásokban, akkor Magyarországon nincs biztonságban senkinek a vagyona, a vállalkozása. Van egy tévétársasága? Egy biztosítója? Bármije? Reszkessen, mert ha megkívánja egy hatalomközeli uraság, akkor a magyar állam kiötlí a jogi mechanizmust, amellyel elorozhatja.

– *Orbánék azt mondják: a világválságban az az ország képes a felszínen maradni, sikeresen pozicionálni magát a közelgő új világrend remélt konjunktúrájára, amelyik lerázza magáról a boldogabb időkben üdvös, de ilyenkor gúzsba kötő demokratikus béklyókat. Magyarország – így a kormányfő – ezt a szükségszerűséget felismerve adott kétharmados teljhatalmat a jobboldalnak, mely a nemzet érdekében „csoportosította át” a magán-nyugdíjmegtakarításokat, bontja le a demokratikus ellensúlyokat, szerez „médialojalitást”, rendeli a kormány alá a komplett „népgazdaságot”.*

– Ez a hivatalos szöveg. A takarékpénztárak kapcsán sokat beszélgettem elnökünkkel, Demján Sándorral az 1947-es banki államosításról – a mögött, ha falsul is, de határozott társadalmi cél, egy rendszerváltás rajzolódott ki. De ez most nem az. Nincs társadalmi cél, a takarékszövetkezetek einstandját kizárólag az okozta, hogy megtetszett nekik az üveggolyó. Nekem azzal semmi bajom, ha – ahogyan miniszterelnökünk mondja – gyorsnaszádként közlekedünk, és az állam központosít a humánszférában, például összevonja a felsőoktatási intézményeket. Valóban nem kell nekünk hetven egyetem és főiskola, ha Franciaország kibírja negyvennel. Az oktatásra és az egészségügyre is ráfér a centralizáció, persze nem a jelenlegi pökhendi stílusban, bénázva, nem úgy, hogy egyetlen munkáltató alá zsúfolok be mindenkit. Az is jó, ha az állam, koncentrálna erejét, a depressziós térségekben munkahelyeket hoz létre. Na de ott miért nyúlnak bele a rendszerbe, ahol működik, nyereséget termel a magántőke, ahol a magántulajdonosok nem kiabálnak naphosszat, hogy „hé, állam, segíts már nekem”? A takarékpénztári mozgalomról legfeljebb véleményt formálhat a hatalom. Jelezheti, hogy tán nem kéne ennyit késlekedni az integrációval, komolyabban vehetnétek a közös termékfejlesztést, lehetne már végre korszerű informatikai rendszerek, bátrabban mozoghatnátok nemcsak a betétgyűjtésben, hanem a kihelyezésben is – aztán majd dönt a magántulajdonosi kör. De ami jelenleg történik, az szimpla vagyonekobbzás. A gyorsnaszádságról pedig annyit: a létező leglomhább állami céget, a Magyar Postát tolták be tulajdonosnak. Ez elfogadhatatlan! Nem kértük, hogy küldjön valakit, de ha már kötelező, akkor valami fürgébbet nem lehetne? Amúgy tudja, mennyi volt tavaly a Magyar Posta vesztesége?

– *Hárommilliárd forint.*

– Bizony. És ez a Magyar Posta a reális árhoz képest mennyivel jutott olcsóbban a takarékbanki részvényekhez? Na? Pont hárommilliárddal! Ötöd áron szerzett tulajdont! Csak a matek miatt mondom.

– *Az állam törvénybe foglalta, hogy hamarosan lemond a Takarékbankban szerzett többségi tulajdonáról.*

– Ebben is hatalmas disznóság rejlik, ugyanis a takarékszövetkezeteknek nincs elővásárlási joguk. Mi is történik? Elveszem bagóért, általam szabott áron, utána meg kicsit drágábban átjátszom annak, akit kedvelek. Mindenki jól jár, kivéve az eredeti tulajdonost.

– *Kinek lesz átjátszva?*

– Vajon kinek? Én aztán ki nem mondom a nevét, de mindenki tudja, mostanában kik állnak lesben a jelentős üzleteknél.

– *Simicskázam én?*

– Ha akar. Én nem kedvelem a személynevekkel való „szójátékokat”. A lényeg: a végén az állam büszkélkedhet majd, hogy nyereséget szerzett, az általa bezugázott magántőkési kör pedig örülhet. A Takarékszövetkezeti Bank mögött a takarékszövetkezetek országos hálózata áll: ezernyolcszáz fiók. Tudja, hogy a „legnagyobb”, az OTP-nek hány fiókja van? Hozzávetőlegesen négyszáz. Ráadásul, ha hitelért bemegy egy nagy kereskedelmi bank városi fiókjába, egy modern, nagyüzemi szolgáltatóval találja szemben magát. Kitölti a papírokat, aztán vagy elutasítják, vagy nem. De ha a községében üzemelő takarékszövetkezetbe tér be akár kisvállalkozói, akár fogyasztási hitelért, akkor olyan hölgyet lát az asztal túloldalán, aki ismeri önt és a családját is. Ennél megbízhatóbb információs közegbe pénzügy nem kerülhet, nem meglepő, hogy a takarékszövetkezetekben a legkevesebb a bebukott hitel. Ez Magyarország legnagyobb és legmegbízhatóbb hálózata. Ami összekombinálva a Magyar Postával felbecsülhetetlen kincs. És nem csak pénzügyi szempontból. A takaréklétszámokban ugyanis beszélgetnek is az emberek, mint a kocsmában meg a templomban. Nem kell sok ész kitalálni, mire jó ez a hitelezésen túl.

– *Mire?*

– Hát mire? Információszerzésre és befolyásolásra. A bekebelezéssel a csápok ott vannak szinte minden faluban. Az anektálással a saját embereik kerültek a Takarékszövetkezeti Bank élére. Ahogyan Demján Sándor fogalmazott: a tulajdon leváltja a tulajdonost, vagyis a szövetkezeteké a bank, de a bank immár elzavarhatja a szövetkezeti vezetőket. Örögi. Elveszett a takarékszövetkezetek önállósága, mindenben a bank, valamint a mellette lévő Integrációs Szervezet dönt. A Takarékbank vezető testületeiben a Magyar Fejlesztési Bank és a Magyar Posta emberei ülnek, az igazgatóság elnöke pedig Vojnits Tamás kormánybiztos. A takarékszövetkezettől a saját bankja fogja elszívni a profitot. Értsd: az urak csináltak maguknak egy profitcentrumot, ami legatyásítja a vidéket. Sétáltak, megláttak az ároksíkon valami értéket, és gyorsan fölkapták. Az ötlettől a megvalósításig pusztán technikai kérdés volt az ügy, ami nem gond ezeknek a művelt szakembereknek, Vojnits Tamásnak, Lontai Dánielnek, Urbán Zoltánnak. Ráadásul azzal, hogy az ő embereik kerülhetnek a takarékszövetkezetek élére, együtt jár, hogy ők mondják meg, ki kapjon hitelt, s ki ne, végső soron azt is, ki vállalkozzon, ki ne.

– *Ismerős szisztéma.*

– Honnan is?

– *Dohány – dohány.*

– Bizony ám! A nemzeti dohányboltokkal pontosan ez történt: a Fidesz eldöntötte, ki dolgozhat, ki kereshet. A bank annyival jobb buli, hogy vele mindenki jóban akar lenni, az is, aki beteszi a pénzét, meg az is, aki kér.

– *Maguk a takarékszövetkezeti tagok bólintottak rá a változásra, bár erre az integrációról szóló törvény kényszerítette őket. Mi lett volna, ha a passzus ellenére nemmel szavaznak?*

– Amikor pisztolyt szorítanak az ember fejéhez, ritkán mond nemet. Ha nem szavazzák végig a diktátumot, az elrendelt tőkeemelés, fölmorzsolódik a takarékszövetkezeti mozgalom.

– *A tagság gyakorlatilag minden jogáról lemondott, ezután még arról sem szavazhat, eladja-e a tulajdonát, milyen áron, s kinek. Belementek abba is, hogy elbukják a bő fél évszázad alatt felhalmozott 124 milliárd forintos közös tőkéjüket. És belementek abba is, hogy egyetlen engedetlenség a működési engedély elvesztésével jár. Ez már szinte olyan, mintha meghúzták volna maguknak a ravaszt.*

– Emberi sorsokról, egzisztenciákról van szó, nincs mese. És a töltött revolver ugyan nem szerencsés, de sokkal jobb, mint az elsütött.

– *És ha együtt lázadtak volna?*

– Százhuszonöt takarékszövetkezet működik az országban. Ezek külön-külön kicsik, csak együtt hatalmasak. Magyarországon vagyunk, itt nem egyszerű egységet teremteni, pláne túlerővel szemben nem az. Persze, ha egyszerre jelentik be, hogy na, ebbe nem megyünk bele, és teszem azt, három napig egyetlen fiók sem nyit ki az ezernyolcszázból, na, abból lett volna valami.

– *Mi lett volna belőle?*

– Vajon mi?

– *Gondolom, az, ami a Postabankból? Pánik.*

– Bizonyára. De ez ma már a fantázia kategóriája.

– *Publicisztikákban olvasható magyarázat szerint a takarékpénztárak állami benyelésének egyik oka, hogy Orbán, miután politikai ellenfeleit már bedarálta, most a magyar gazdasági élet legerősebbjeit gyűri maga alá. A takarékszövetkezetek elfoglalása kiváló terepe ennek: egyrészt üt vele az érdekelt Demjánon, másrészt – az OTP konkurenciáját felépítve – üt a devizahitelek forintosítását gáncsoló, az Orbánnak olykor ellentartó Csányi Sándoron, aki nem mellesleg a VOSZ társelnöke is.*

– Két rendkívül tehetséges emberről beszélünk, két tapasztalt vállalkozóról, aki már a rendszerváltás előtt is sikeres volt, bizonyította, hogy ellenszélben is tud gazdasági birodalmat építeni, eredményesen működni. Látta maga az ATV-s Csányi-interjút?

– *Persze.*

– Emlékszik Csányi úr utolsó mondatára? Az volt a legfontosabb: „A jelenlegi politikai hangulat versenyhátrány Magyarország számára.” Ebben benne van minden. Az se volt semmi, amikor Kálmán Olga rákérdezett, hogy Csányi Sándor szerint az új többségi tulajdonosok kinek értékesítik tovább a takarékszövetkezeti vagyont, és az elnök úr így reagált: vélhetően az OTP is ott lesz a jelentkezők között.

– *Csányi és Demján célkeresztben van?*

– Demján úr gyakran emlegeti, hogy nehéz körülmények között nőtt fel, megtanult küzdeni, van

fogalma a munkáról. Ebben Csányi úr hasonlít hozzá. Tisztelem őket. Harcban edzett, bátor férfiak.

– *Ha jól értem, ön is úgy véli: Orbán Lő Csányira és Demjánra. De képesek ők, képes idehaza bárki is ellenállni a kétharmados politikai erőnek?*

– Én nem pártpolitizálok. Gazdasági kérdésekkel foglalkozom. A VOSZ-t is középen tartom, tartjuk. Ez a normális viselkedés, hiszen ha valamit el akarok érni a tagjaink érdekében, nem ellenzékieskedhetem, mert akkor a hatalom elkezd úgy kezelni, mint egy ellenzéki pártot, szervezetet. Együttműködésre vagyunk ítélve, hiszen jó kormányzati gazdaságpolitikában vagyunk érdekeltek.

– *Szóval? Demján, Csányi és mögöttük a VOSZ ellen tud állni a kétharmadnak?*

– Két sikeres, nagypályás vállalkozóról beszélünk. Ráadásul a VOSZ-ban vannak más fajsúlyos személyiségek, cégek is. Tagunk a Waberers, az összes nagy bevásárlóközpont, sorolhatnám. Ezzel együtt Demján és Csányi a magyar gazdasági demokrácia – ezt a fogalmat most találtam ki – két utolsó védőbástyája. Erősek. Ami egyrészt jó hír, másrészt rettenetes, hiszen azt üzeni: aki gyenge, azt felfalja a hatalom.

– *Kibirja a nyomást a dupla bástya?*

– Bízom benne. Szerintem kőkeményen vállalni kell ezt a konfliktust. Kérdezzetik a barátaim, meg a feleségem, akivel harmincöt éve élek együtt, hogy biztosan így, ebben a harcban akarom-e kinyírni magam. Azt mondom: ha meg kell halni, legalább állva tegyük. Higgye el, támad itt akkora vihar, ami nem csitul el egyhamar. Úgy vélem, ráadásul rosszul időzítettek a kormányzati urak: a takarékszövetkezeti botrány átnyúlhat akár jövő tavaszra is, és nemzetközi fórumok is foglalkoznak majd vele, tehát a történések nem múlnak el nyomtalanul.

– *Kivinnék az országból a konfliktust? Hazaárulóknak lesznek kikiáltva.*

– És? A parlamentben naponta hazaárulózzák le egymást a képviselők. Már akkor megéri küzdeni, ha a Fidesz elgondolkodik, hogy nem mindent egyedül, erőből kell átnyomni, hanem tán szóba kéne állni a társadalommal. Tessék tudomásul venni: egy ország gazdasága nem működik egyeztetés nélkül. Igen, sok álláspontot meg kell hallgatni, sok véleményt be kell kérni, s remélni, hogy némelyikben lesz fantázia. De kizárólag ezt követően szabad dönteni. Ez persze kulturális kérdés. Láttam a holland, a német, a spanyol érdekegyeztetési modellt, mind működik. Egyiknek sincs nagy titka: beszélnek egymással. Mi meg ott tartunk, hogy majd én megmondom, mit csinálj, és ha nem fogadsz szót, elveszem, ami most még a tiéd. Így nem megy. Még a szakmai szarvashibáik sem ébresztik rá őket, hogy meg kellene kérdezni, mondjuk, a VOSZ-os vállalkozókat, hátha van jó ideájuk. Nem kétkamarás parlamentet kérünk, ahol a másodikban nyilván helye lenne a VOSZ-nak is, nem vágyunk végrehajtói hatalomra sem, de arra igen, hogy legalább konzultáljanak velünk a minket érintő döntésekben. Nem. Majd ők tudják, mi a pálya. Pedig beszélni és vitatkozni kell. Beszélni, beszélni, beszélni. Az érdekegyeztetés a demokrácia egyik tartópillére. És ha beszélünk, van megállapodás, van támogatás a döntések mögött. Mondjak egy példát? Magyarország gazdaságilag nem bírja el, és az emberek igazságérzetét is sérti, hogy ötvenéves rendőrök, tűzoltók és katonatisztek nyugdíjba vonuljanak, aztán kiemelt nyugdíj mellett vállalkozóként, ügyvédként dolgozzanak tovább. Mit tett a kormány? Nem beszélgetett, hanem bejelentett. Nincs egyeztetés az érdekvédőkkel, pláne nincs egyeztetés a politikai ellenfelekkel. Pedig szépen végig lehetett volna tárgyalni az ügyet, és megállapodni mondjuk abban, hogy lépcsőzetesen eljutunk a hatvanöt éves korhatárhoz. Antall József és Horn Gyula idején még hatékonyan működött a

párbeszéd. Fiatal közgazdászként részt vettem az 1992-es munka törvénykönyve egy teljes éven át zajló vitájában. A törvényjavaslat végül a szakszervezetek és a munkaadói szövetségek egyetértésével került az Országgyűlés elé. Ma? A mostani munka törvénykönyvéhez a kormány maga választotta ki a tárgyaló partnereket. A VOSZ-t szerencsére nem tudta kikerülni, ahhoz túl nagyok vagyunk, de a szakszervezetek közül már kicsemegézte a neki tetszőket, aztán viszonylag szűk körben végzett nem nyilvános egyeztetéseket. Volt tárgyalás, volt konzultáció, de mindannyian tudtuk: az elképzelésük szerinti új munka törvénykönyvét így is, úgy is átviszik a parlamenten. Hozzáteszem: az új munkatörvény vállalkozói szempontból kedvezőnek ítéhető.

– *Pedig pár héttel a 2010-es választások előtt még nagy volt az összhang a VOSZ és az akkor még ellenzékben lévő Orbán Viktor között. A Fidesz pártelnöke Demjén Sándor öt kérését is a támogatásáról biztosította: a kormányfőjelölt versenyképes adórendszer ígért, a gazdasági társulások és a termelés támogatását, a magyar vállalkozások és a kkv-k előnyben részesítését. Egyedül abban volt vita, hogy míg Demjén azt forszírozta, csak az uniós gazdasági fejlettség nyolcvan százalékának elérése után vezessük be az eurót, Orbán hamarabb csatlakozott volna a valutaunióhoz. És ami „kommunikációs szempontból” a legfontosabb: a sajtót bejárták a mosolygós, kézzázós fotók. Aztán a Fidesz tarolt a választásokon, s elhidegültek a felek. Min siklott ki a barátság?*

– Tudtommal nem barátságot kötöttek, hanem együttműködő partneri kapcsolat létesítését vállalták a gazdaság talpra állítása érdekében.

– *Akkor hadd kérdezem úgy: min siklott ki az „együttműködő partneri kapcsolat”?*

– Nem siklott ki!

– *Mára hűvös a viszony, kemény kritikák sorává fajult a mosolygós kézzázás.*

– A tartós partneri kapcsolatnak el kell bírnia a szakmai alapokon nyugvó éles kritikát is.

– *El kellene bírnia. Mégis azt látni, a jelenlegi hatalom nem működteti az intézményesített párbeszéd fórumait. Miért?*

– Talán mert nem bírja el a lelke, hogy bárkit is meg kelljen győznie az igazáról. Talán a gyengeség jelének tartja a hosszú és kimerítő vitákat. Talán nem bízik a szociális partnerekben. Kétharmad van, diktálni akar. És ma már tényleg csak a Demjén- meg a Csányi-féle sziklák állnak az útjában. Nincs szüksége valós társadalmi szelepekre, élő egyeztető fórumokra. Még a nagy létszámú Pedagógus Szakszervezet is csak szerény eredményt ért el a köznevelési törvény és a bérezés kapcsán. Legyalogolták, szembeállították őket – ebben egyébként nem rosszak, ez is egy szakma. Sőt, felszámolták a jól bevált Országos Érdekegyeztető Tanácsot – mi is csupán „meghívásos tender” révén ülhattünk be a versenyszféra és a kormány állandó konzultációs fórumába.

– *Akkor miért ült be?*

– Mert a legnagyobb munkaadói szövetség egyik vezetőjeként nem fordíthatok hátat semmilyen érdekegyeztetési, konzultációs lehetőségnek. Sértődésnek helye nincs, azokon a fórumokon kell a tagjaink érdekeit képviselni, amelyekbe meghívnak, és amelyek működnek. Nincs más választásom. Erre a rezsimre különösen igaz: ha bemorcolsz, simán kihagynak a klubból, és rögtön találnak a helyedre mást. A devizahiteles bankszövetségi ügyeket kivel tárgyalták le? A saját társadalmi szervezetükkel, a CÖF-fel. Kemény vita lehetett. Mindegy, ez sem tart örökké. De most ez a pálya. Csúszós, göröngyös. Ezen kell gölt szerezni. Fura ez a magyar

kapitalizmus.

– *Mi a különbség mondjuk a német és a magyar kapitalizmus között?*

– Már egy közepesen működő kapitalizmus is jogbiztonságot, kiszámíthatóságot teremt, tudom, mi vár rám holnap. A német kapitalizmus ilyen, a magyar nagyon nem ilyen. Néztam a német közszolgálati tévén Angela Merkel vitáját a szociáldemokrata elnökjelölttel. Kemény volt, ezzel együtt egyetlen német vállalkozónak sem szorult görcsbe a gyomra arra a gondolatra, hogy mi lesz vele, ha nem a neki szimpatikus politikus győz. Magyarországon viszont a fél ország attól kap frászt, hogy marad a jelenlegi hatalom, a másik fele meg attól, hogy a nép leváltja az Orbán-rezsimit. Az külön vicces, hogy nekünk sokkal kevésbé mindegy, ki győz Berlinben, mint maguknak a németeknek.

– *Mert?*

– Magyarország elsődleges gazdasági partnere Németország. Isteni szerencse, hogy az unió demokráciájának és gazdaságának motorja az utóbbi néhány évünk ellenére még mindig az ő érdekkörébe tartozó vidékként tekint Magyarországra. Magyarországon több százezer munkavállaló sorsa függ attól, hogy Németország gazdaságpolitikáját milyenre formálják a következő négy évben, és ez a gazdaságpolitika sikeres lesz-e. Pozitív kimenetel esetén Magyarország haszonélvezője lehet a német gazdasági sikereknek. De egyelőre ott tartunk, hogy húzogatójuk az oroszlan bajszát.

– *Például az extraadókkal. Azokról mit gondol?*

– A különadók gyökere a 2010-es választási kampányig nyúlik. A Fidesz zászlóra tűzte, majd a győzelem után be is vezette az egykulcsos személyi jövedelemadót, amivel ötszázmilliárdos lyukat ütött a költségvetésen. Ezt be kellett tömni valamivel. Az egykulcsoson nincs mit vitatkozni: van. A kérdés tehát az: mivel tudjuk befoltozni a léket? Rendkívüli időkben – márpedig most azokat élünk – szerintem rendkívüli intézkedésként elfogadhatók az extraadók. A magyar extraadókból az a botrányos, hogy Orbán eredetileg abban állapodott meg a bankokkal: átmeneti intézkedésről van szó, és ahogy szépen kinövi magát a gazdaság, kivezetik a pluszterhet. Csakhogy az extraadók immár az adórendszer szilárd elemeivé váltak, s bárki győz a jövő évi választásokon, nem mondhat le róluk. Az ám, csakhogy az extraadók agyonvágják, agyonvágják az ország versenyképességét. Ha jövő tavasszal egyben nézünk az orbáni ciklusra, stagnáló gazdaságot látunk.

– *A világválság közepette nem rossz az.*

– De nem is jó. És ami igazán riasztó: a beruházások volumene szinte azonos a 2000-essel. Nem tartozom azok közé, akik Magyarország közeli összeomlását vizionálják, de tény, még a régiókat tekintve is egyre hátrébb csúszunk az európai versenyben. További három-négy évig simán ellehetünk ebben a mínusz egy, nulla, plusz egy mezőben, sőt hat-nyolc évig is kibírjuk így, talán egy évtizedig is. De ha nincs érdemi növekedés, akkor esélyünk sincs kinőni a gazdasági bajainkat, és egyszer csak maga alá temeti az országot az államadósság. Visszatérve az extraadókhöz, azok mértékével is baj van. Volt bankadónk Gyurcsány Ferenc idején is, de sokkal szolidabb.

– *Miért nem hozza vissza Orbán a többkulcsos szja-t?*

– Mert politikailag kínos volna. Persze a kétkulcsost is el lehet fuserálni, ahogy láttuk azt a baloldali kormányok idején: ha nagyon magas a felső kulcs, nem éri meg legálisan dolgozni, és

irány a feketegazdaság. Ezzel együtt, ebben a szociálisan divergáló országban a társadalmi szolidaritást vélhetően jobban kifejezi a többkulcsos rendszer, de csak akkor érdemes terhelni a tehetősebbeket, ha a szociális visszaosztás rászorultsági alapon működik. Merthogy ma – ez is baj – olyanok is részesülnek szociális juttatásokban, akiknek ez nem járna. Aki milliós havi jövedelemmel bír, miért kap családi pótlékot? Ne kapjon! Az a húszezer forint neki nem oszt, nem szoroz, más számára viszont az életet jelentené. A devizahitelesek megsegítése ugyanez: nézzük már meg, kinek adjuk! Amúgy, ha már közbelép az állam, talán a forintalapon eladósodottak mögé is be kéne sorolni. Megjegyzem: morálisan igencsak kifogásolható, hogy annak idején a devizahiteles parlamenti képviselők kétharmada élt az előtörlesztés lehetőségével. Ha megvalósul a forintosítás, az hatalmas pofon lesz a bankoknak. Az OTP persze kibírja, de a többiek nem biztos. Említette is Csányi úr abban az ATV-s interjúban, hogy „végül is az egy piacilag érdekes helyzet” lesz, ha elhullanak körülötte a gyöngék.

– A különadók jelentős része a végén az ügyfelek zsebéből veszi ki a pénzt. Hiába fogadkozik, fenyegetőzik a kormány, megy a továbbhárítás. Most épp a pénzautomatás 0,6 százalék és társai csattannak mindannyiunkon. Ki a gonosz? A kormány vagy a bankok? Vagy tudjuk be ezt is a válságnak?

– Megint csak: nem az ötlettel van a baj, hanem a megvalósításával. Talán ebben az esetben is ki kellett volna kérni néhány szervezet véleményét. Az rendben van, ha a másfél milliós fizetésű keményen perkál a készpénzfelvétje után. Na de az durva, hogy egy százezres nyugdíjat hatszáz forintért vesz fel a nagymama. Rablás. Ráadásul araszolunk vissza a faekéhez. Minden normális országban azt terjesztik, hogy ne használj készpénzt, mert korszerűtlen, mert nem biztonságos, vállalkozóként pedig főleg ne használd, mert a készpénz maga a feketegazdaság. Na de, ha az állam drágává teszi a kártyás mozgásokat, a banki átutalást, ha minden pénzügyi lépést megadóztat, akkor a magánszemélynél meg a vállalkozónál, a kicsinél és a nagynál is hamar tele lesz a hócipő. A nagy mit csinál? Fogja magát, és átviszi a cégét, a pénzét, a számláját Pozsonyba. És a kicsi? Ledumálja a partnerével, de még a dolgozóival is, hogy mostantól készpénzezenek. Nézzük csak a munkabért! A vállalkozó fizet, amikor utalja az összeget, és a dolgozó is fizet, amikor felveszi az automatából. Botrány. Pont fordítva csinálnám: a készpénzes forgalmat ostorral ütném, főként a vállalkozói szektorban, a kártyahasználatot viszont vonzóvá tenném, preferálnám a termináltelepítést, még a legkisebb étteremben is. Az a probléma a mostani döntéshozókkal, hogy nem rendszerben gondolkodnak. Döntenek egy nagyot, aztán meg lesnek, hogy jé, mindenki a szívóágon van.

– Sima szakmai hibák?

– Hatalmas, érthetetlen szakmai hibák. Mint a tavaly októberben pancserül januárra, vagyis nyilvánvalóan teljesíthetetlen határidővel meghirdetett online pénztárgép program. Megjegyzem, a multik nem játszanak a pénztárgéppel, ők minden tételt beütnek, ja, és nem alkalmaznak feketén munkaerőt, az magyar vállalkozói sajátosság. Szóval, amikor kitalálták ezt az egészet, mondtuk a még „csak” gazdasági miniszter Matolcsy Györgynek, hogy „miniszter úr, különítsetek el ötven-hetvenmilliárd forintot, fektessen be az állam, legyen az övé az összes pénztárgép, vigyétek oda a vállalkozónak, szereljétek be neki, de ne az ő költségére, ne neki kelljen szaladgálnia utána, és ne ő válasszon, hanem ti”. Nem így csinálták, káosz lett. Pedig az alapötlet, hogy mindenki üsse csak be a bevételét a gépbe, támogatandó volt. Elbénázták. Ugyanez a helyzet az elektronikus útdíjjal, a közmunkaprogrammal, na, nem sorolom tovább.

– A közmunkaprogramra szánjuk kis időt. Indítsuk onnan: hogyan lehetne javítani azon, hogy Magyarországon hivatalosan mindössze 3,9 millió ember dolgozik, s ebből mindössze 1,8 millió fér be a versenyszektorba?

– Sok év alatt, nagyon lassan, jól átgondolt, célzott munkahelyteremtő programokkal. A hozzánk hasonló lélekszámú Csehországban pontosan egymillió fővel dolgozik több, mint nálunk, ráadásul úgy, hogy az ő közszférájuk karcsúbb, mint a miénk. Döbbenetes versenyhátrány. Ahhoz mérhető, mint hogy pár éve még nyolcszáz ezer rokkantat tartottak nyilván Magyarországon, míg az ötmillió Szlovákiában nyolcvanezret – nyilvánvaló volt, hogy ilyen terhet nem bír el a magyar gazdaság, és az Orbán-kormány bátran belenyúlt ebbe a darázsfészekbe. A baj megint a hogyan: antiszolidárisan, az érintettek megalázásával intézkedtek. De hogy a kérdés lényegére válaszoljak, a foglalkoztatás növelése is helyes cél, de végzetes hiba ilyen lendülettel a közfoglalkoztatás felé indulni, ugyanis a közfoglalkoztatottság nem versenygazdasági, hanem inkább szociális kategória. Orbán Viktor azt mondja, háromszáz ezer új munkahely jött létre. Nem igaz, mert a közfoglalkoztatás nem valódi munkahely. Nem hoz, hanem visz. A magyar költségvetés százötven-kétszázmilliárdot nyom ebbe a GDP-t jótányival sem növelő rendszerbe. Megmondaná valaki, hogy közfoglalkoztatotti státuszról hányan zsilipeltek át a versenyszférába? Gyanítom, nagyon kevesen. Vagyis nem hasznosult a befektetés.

– *Magyarország versenyhátrányai között előkelő helyen említik azt is, hogy a pártok képtelenek nemzeti minimumot kiizzadni magukból.*

– Így igaz. Sajnos teljesen mindegy, ki győz a választásokon, nyilvánvalóan marad a szembenállás, ami tovább marja a társadalmunk szövetét. Alapkérdésekben sincs konszenzus a politikai ellenfelek között. Nézzen bele egy parlamenti közvetítésbe! Vagy nézzen bele a Magyar Nemzetbe meg a Népszavába! Mintha két külön országban írnák azt a két lapot. Nálam okosabb emberek már elmondták: amíg tíz-tizenkét alapvető pontban nem születik alku, addig nincs kiút – a szlovákok is belátták ezt, és még Fico sem kezdte ki a Dzurinda idején végrehajtott reformok alapjait. A németeknél pedig csupán ízlésbeli különbségek vannak. Iróztatóan nehéz lesz annak, aki átveszi-visszaveszi a kormányzást. Ha a mostani ellenzék nyer, feltehetően száznyolcvan fokos fordulatot céloz meg a közpolitika és a gazdaságpolitika területén. Láttuk már, hogy az Orbán Viktor vezette párt ellenzékben is nagyon erős, nagyon aktív, igencsak képes megnehezíteni egy esetleges új koalíció tevékenységét. Ha pedig Orbán Viktoré lesz a siker, akkor nem várható érdemi változás a beruházás-, a pénzügy- és az adópolitikában. Márpedig van mit korigálni, ezt minden magyar vállalkozó tudja. Sajnos nem látszanak a kiegyezés körvonalai. És hogyan is mondta az OTP elnök-vezérigazgatója? „A jelenlegi politikai hangulat versenyhátrány Magyarország számára.”

Kapcsolódó írások:

1. **„De megesik, hogy a sárkány sár formájában jelenik meg” – Szőcs Gézával beszélget Nagy József** – Azt nyilatkozta még augusztusban, hogy napló készül államtitkári munkájáról....
2. **Minél többet lop a politikus, annál biztosabb, hogy megússza – Bócz Endrével és Tóth Mihállyal beszélget Nagy József** – Határozott hatalomváltás zajlik. Kétharmados, zömmel sokéves mandátummal a Fideszé...
3. **„Eleve nem számítottam arra, hogy pajzsra emelnek” – Hoffmann Rózsával beszélget Nagy József** – Önt mindenki dicséri. – Jólesik hallanom. – Bárkit kérdeztem...
4. **James Bond Polgári Kör – Szigetvári Viktorral beszélget Nagy József** – Újabbán ismét Bajnainak dolgozik. Dolgozna Mesterháznak vagy Gyurcsánynak is?...
5. **Révész Sándor: Mindenki puccsa mindenki ellen** Miért nem bukott meg az ifjú és éretlen

demokratikus parlamentarizmus...

Cimkék: Nagy József